

Győri Ítéltábla
Gf.IV.20.373/2012/7.szám

A Győri Ítéltábla a dr. Sebestyén Zsolt ügyvéd által képviselt **felperesnek** dr. Ács István ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **33.000.000,- forint kártalanítás megfizetése** iránti perében a Szombathelyi Törvényszék 2012. augusztus 23. napján kelt 20.G.40.016/2012/12 számú ítélete ellen a felperes részéről 13. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes a ... Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága 15-09/2011., 15-10/2011., 15-11/2011., 15-12/2011., 15-13/2011., 15-14/2011., 15-15/2011. és 15-16/2011. számú határozatával állami tulajdonba adott ingatlanok, illetőleg tulajdoni hányadok értékének erejéig felel az adós vagyonából ki nem elégített hitelezői követelések teljesítéséért.

Az ítéltábla a felperes és az alperes másodfokú perköltségét egyaránt 25.000,- (Huszonötezer) Ft-ban állapítja meg.

Ez ellen a közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül 1 millió Ft perköltséget az alperesnek, továbbá az államnak 1.500.000,-Ft feljegyzett kereseti illetéket. Határozata indokolásában megállapította, hogy a felperesi szövetkezet 1998. június 25-től felszámolás alatt áll. A perrel érintett külterületi ingatlanok - melyeken a felperesnek földhasználati joga van - Natura 2000 területnek minősülnek, a ... Tájvédelmi Körzet részeként védelemre tervezettek. A ... Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága 2011-ben az ingatlanokat, illetve azon tulajdoni hányadokat, amelyre a felperes földhasználati joga kiterjedt, a I.rendű alperes tulajdonába és az NFA tulajdonosi joggyakorlása alá adta.

A védett természeti területek védeltségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény (Vttv.) 1. és 4. §-ának, valamint a Cstv. 4. §. (2) és (3) bekezdésének figyelembevételével a bíróság ítéletében rámutatott, hogy elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az érintett területek milyen védeltségi területnek minősülnek. Ettől függ ugyanis, hogy a felszámolási vagyonban tartoznak-e és az alperestől a felperes kártalanításra igényt tarthat-e.

Az ...i Nemzeti Park Igazgatóságának tájékoztatása alapján megállapította, hogy a perbeli területek nem minősülnek fokozottan védett területnek, ezért a felszámolási vagyona tartoznak, így a Cstv. 62. §. (1) bekezdése nem alkalmazható.

Utalt arra, hogy a Kúria Gfv.X.30.224/2011/3. számú végzésében kifejtettek szerint, amennyiben az ingatlanok nem fokozottan védettek, de a Vttv. 1. §. (1) bekezdése szerint a törvény hatálya alá tartoznak, úgy a felszámolónak a Vttv. 4. §. (4) bekezdése értelmében kezdeményeznie kell a földterületek kisajátítását. Amennyiben a Vttv. 1. §. (1) bekezdése szerinti feltételek nem állnak fenn, úgy a kifogásolási eljárásban a felszámoló bíróságnak a felszámolót kell köteleznie az ingatlanok értékesítésére. Erre figyelemmel a felperesnek a földterületek kisajátítását kellett volna kezdeményeznie. Mindemellett az ingatlanok jogerős közigazgatási határozat folytán időközben az alperes tulajdonába kerültek. Ezek felülbírálatára a jelen perben a törvényszéknek nincs eljárásjogi lehetősége.

A felperes fellebbezésében az ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Hangsúlyozta, hogy a Cstv. 4. §. (3) bekezdés a.) pontjában tett zárójeles felsorolás nem taxatív jellegű. A Vttv. 1. §. (1) bekezdése alapján megállapítható, hogy a védett, a fokozottan védett, valamint a védelemre tervezett természeti területeket a törvény egyaránt védett természeti területnek minősíti. A védett természeti terület fogalma pedig azonos a természetvédelmi oltalom alatt álló földterület fogalmával. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény a természetvédelmi oltalomnak különböző fokozatait állapítja meg, a 4. §. g.) pontja értelmében védett terület a védett, vagy fokozottan védett (kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő) földterület és a 28. §. (1) bekezdés b.) pontja értelmében a perrel érintett ingatlanok védett természeti területnek minősülnek, így a Cstv. 4. §. (3) bekezdés a.) pont szerint nem tartoznak a felszámolási vagyona az értékük erejéig a 62. §. (1) bekezdés alapján az állam köteles helyt állni a hitelezőkkel szemben.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint alapos.

Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást akként, hogy a perrel érintett ingatlanok nem tartoznak a Cstv.4.§ (3) bekezdés b./ pontja által meghatározott vagyoni körbe. A jogszabályhely zárójelbe foglalt felsorolása ugyan nem taxatív, ennek ellenére az érintett területek nem állnak jogszabályban meghatározott természetvédelmi oltalom alatt. Ezzel kapcsolatosan utal arra az ítélőtábla, hogy az 1995. évi XCIII. törvény 1.§ (1) bekezdése védett természetű területként minősíti a védelemre tervezett természeti területeket is. Ezen törvénynek azonban nem a fogalmak természetvédelmi jogi szempontból való meghatározása, hanem a védett, illetőleg a védelemre tervezett területek védettségi szintjében - a földkiadó bizottságról szóló 1993. évi II. törvény 13.§ (7) bekezdésének 4. pontja folytán - bekövetkezett kedvezőtlen változások helyreállítása a tárgya. A természetvédelmi oltalom fogalmát a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján kell meghatározni. A törvény 4.§ g./ pontjából és a 22.§ (1) bekezdéséből megállapítható, hogy a védett és fokozottan védett terület egyaránt kiemelt természetvédelmi oltalom alatt álló területnek minősül. A 23.§ (1) bekezdése értelmében azonban az oltalom a - törvény vagy más jogszabály általi - védetté nyilvánítással jön létre. A peradatok szerint a

kereseti kérelem alapjául szolgáló ingatlanokat törvény és más jogszabály sem nyilvánította védetté, azok a nemzeti park tájékoztatása szerint csak védelemre tervezettek. A fentiek szerint a Cstv.4.§ (3) bekezdés b./ pontjának rendelkezései nem alapozzák meg az alperes Cstv.62.§ (1) bekezdése szerinti felelősségét.

Az ítéletábra azonban kiemeli, hogy a Pp.3.§ (2) bekezdése értelmében a bíróság a fél jognyilatkozataihoz, kérelmeihez kötve van, ugyanakkor azokat nem az alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe. A kereseti kérelem elbírálása során a bíróság az érvényesített jogot az alapjául előadott tényállásra figyelemmel bírálja el. A bíróságnak tehát a jogvitát a kereset tényleges tartalma (az érvényesített anyagi jog és az alapjául előadott tényállás), nem pedig a - részben vagy egészben - téves jogszabályi hivatkozás alapján kell eldöntenie.

A felperes ugyan a Cstv.62.§ (1) bekezdésére alapított igényét az ingatlanok Cstv.4.§ (3) bekezdés b./ pontja szerinti minősítésére kívánta alapítani, de részletesen előadta azt is, hogy az ingatlanokat illetve azok felperesi földhasználat által érintett tulajdoni hányadát az 1992. évi II. törvény 25/A. § (1) bekezdésre figyelemmel az illetékes mezőgazdasági szakigazgatási szerv - az elsőfokú ítéletben részletesen megjelölt és a felperes által csatolt hatósági határozatokkal - az állam tulajdonába adta.

Ezen tényelőadásnak a Cstv.62.§ (1) bekezdésére alapított relevanciájáról az elsőfokú bíróság ugyan nem tárgyalta és nem határozott, ugyanakkor a Pp.253.§ (3) bekezdése a másodfokú bíróság számára eljárásjogi lehetőséget biztosít arra, hogy a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között a perben érvényesített jog, illetve az azzal szembeni védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozzon, amelyekről az elsőfokú bíróság nem tárgyalta, illetve nem határozott.

Erre figyelemmel az ítéletábra vizsgálta, hogy az előadott tények és a hivatkozott jogszabályi rendelkezés (Cstv.62.§ (1) bekezdése) alapján az elsőfokú eljárás során nem tárgyalta okból alapos-e a felperes igénye.

A Cstv.62.§ (1) bekezdésének 2012. március 1-jétől hatályos - a 2011. évi CXCVII. törvény 57.§-a által kiegészített - rendelkezése (a törvényhez fűzött miniszteri indoklás szerint az időközi jogszabályváltozásokra figyelemmel) a Ptk.120.§-a szerinti esetekre is kiterjeszti az állam helytállási kötelezettségét. A Ptk.120.§ (1) bekezdése - egyebek mellett - a hatósági határozattal való tulajdonszerzés szabályairól, a (2) bekezdés pedig az államnak a bírósági vagy hatósági határozat útján kártalanítás nélkül való tulajdonszerzése esetére irányadó - a korábbi tulajdonos jóhiszemű harmadik személyekkel szemben fennálló kötelezettségeire kiterjedő - felelősségéről rendelkezik.

Az alperes a Ptk.120.§. által meghatározott módon, az 1992. évi II. törvény 2010. szeptember 1-jétől hatályos 25/A.§ (1) bekezdésén - tehát az „időközi jogszabályi változáson” - alapuló hatósági határozattal, kártérítés nélkül szerezte az érintett ingatlanok, illetve ingatlanhányadok tulajdonát, ezért azok értékének erejéig a felperes vagyonából ki nem elégített hitelezői követelések teljesítéséért a Cstv.62.§ (1) bekezdése értelmében felelősséggel tartozik.

Erre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján - a Pp.213.§ (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel közbenső ítélettel - megváltoztatta és a

keresettel érvényesített jog fennállását megállapította. Az elsőfokú bíróság a továbbiakban a követelésösszege - a ki nem elégített hitelezői igények és az ingatlanok értéke - körében szükséges bizonyítás lefolytatása útján kerül abba a helyzetbe, hogy a felperes keresetéről határozzon.

Az ítélet a másodfokú eljárásra a felek perköltségét a Legfelsőbb Bíróság 4/2009. (XII.14) Pk. vélemény II/3. pontjában foglaltakra figyelemmel csupán megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell majd a folytatódó eljárás eredményeképpen határoznia.

Győr, 2013. június 19. napján

Dr. Zambó Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Mészáros Zsolt sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó:

Az ügy tömör összefoglalása:

Amennyiben az állam az adós felszámolási vagyona körébe tartozó ingatlanain hatósági határozat útján kártalanítás nélkül szerez tulajdont, úgy az ingatlanok értékének erejéig az adós vagyonából ki nem elégített hitelezői követelések teljesítéséért felelősséggel tartozik.

Alkalmazott jogszabályok:

1991. évi XLIX. törvény 62.§, 1959. évi IV. törvény 120.§